

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3998/2024
30.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... , чији је пуномоћник Александар Ђорђевић, адвокат из ... , против тужене Републике Србије – Министарство одбране, Војномедицинска академија Београд, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1497/24 од 17.04.2024. године, у седници одржаној 30.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1497/24 од 17.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 19853/12 од 25.03.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади нематеријалну штету у укупном износу од 1.650.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова износ од 300.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 350.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 1.000.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 25.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади нематеријалну штету у укупном износу од 850.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха 50.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 600.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 21.03.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади материјалну штету у укупном износу од 277.235,59 динара са законском затезном каматом од 09.10.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 335.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1497/24 од 17.04.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 19853/12 од 25.03.2021. године у ставу првом изреке и одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади нематеријалну штету у укупном износу од 1.650.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова износ од 300.000,00

динара, на име претрпљеног страха износ од 350.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 1.000.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 25.03.2021. године до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 19853/12 од 25.03.2021. године у ставу трећем изреке, па одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади материјалну штету у укупном износу од 277.235,59 динара са законском затезном каматом од 09.10.2012. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 19853/12 од 25.03.2021. године и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у укупном износу од 335.250,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду сходно одредби члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање није основ за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по наредби Министарства одбране од 04.12.2008. године, а на основу решења тужене од 11.02.2009. године упућен на стручно усавршавање у СР Немачку у периоду од 03.04.2009. до 31.12.2009. године као војни службеник на дужности медицински техничар – Одељење за По наводима тужиоца, обука је била тешка и стресна са захтевном динамиком због чега се тужилац у телефонској комуникацији обраћао туженој и захтевао да се врати са обуке. Обука се одвијала у Институту за стране језике у Хамбургу у периоду од 03.04.2009. до 27.04.2009. године и у Институту за стране језике у Хирту, у периоду од 28.04.2009. до 24.09.2009. године. У току обуке у Хирту тужилац је доживео инфаркт и имао је хирушку интервенцију када му је уграђен стент, због чега је тужилац у периоду од 25.09.2009. до 31.10.2010. године боравио у болници у Улму. Након тога се вратио у Србију. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 05.12.2010. године код тужиоца је утврђен шести степен телесног оштећења од августа 2009. године али му није признато право на новчану накнаду за телесно оштећење, јер нису испуњени законом предвиђени услови. Стручним мишљењем Сектора за превентивну медицину ВМА, Института за медицину рада од 06.12.2011. године утврђено је да нису испуњени услови да се оболење тужиоца сматра повредом на раду. Решењем ВМА од 16.12.2016. године одбијен је захтев тужиоца за признање права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад у висини од 100% од основа за накнаду зараде у периоду од 03.08.2006. до 26.05.2011. године, због тога што привремена спречености није уследила као последица професионалне болести или повреде на раду. У току поступка обављено је вештачење од судских вештака па је на основу налаза и мишљења вештака из области интерне медицине и кардиологије утврђено да тужилац здравствено није лечен пре одласка у иностранство из чега се закључује да је претходно био здрав. Стрес је допринео убрзању негативних последица

по развој коноралне болести која се испољила нагло компликујући се кроз виталну угрожавајући инфаркт срца. Услед наведене болести код тужиоца постоји умањење активности од 30% које се огледа у значајном паду срчане функције, услед чега су изазвана ограничења у односу на редован ток ствари који се тичу трајно поремећених функција обављања свих тежих физичких послова, поремећај сна услед појаве ноћног гушења, одржавање породичних односа са унуцима са којима не може да трчи или да се игра, бављењем рекреативним активностима или хобијима који захтевају физички рад. Утврђено је вештачењем од вештака одговарајуће специјалности неуропсихијатра да је тужилац трпео одређени страх, његова активност са неуропсихијатријске стране је умањена за 10% трајно. Према Конзилијином налазу и мишљењу судских вештака интерне медицине и кардиологије и судског вештака неуропсихијатра код тужиоца постоји укупно умањење животне активности од 45%.

Полазећи од одредбе члана 24. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, затим од одредбе чл. 115. и 164. Закона о раду, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан. Тужилац је одлуком тужене упућен на специјализацију у Немачку. Тужилац је доживео стрес, због стручног усавршавања јер је исти био са превеликом динамиком а осим тога провоцирали су га Албанци са Косова који су били преко пута његовог смештаја на специјализацији. Тужилац је тражио да буде враћен па је тужена била дужна да предузме одговарајуће мере у циљу спречавања штетних последица и у циљу здравствене заштите личног интегритета тужиоца. Закључено је да инфаркт срца стоји у узрочно-последичној вези са обуком у иностранству те да је тај стрес очигледно раније изазвао инфаркт па је тужбени захтев делимично усвојио.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда. Закључио је да се, а имајући у виду мишљење Института за медицину рада ВМА, инфаркт миокарда који је тужилац доживео на стручној обуци у СР Немачкој не сматра професионалном болешћу услед чега не постоји одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео на раду и у вези са радом. Наступела болест код тужиоца није била професионална болест, преиначио је првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Судски вештак кардиолог који је вештачио у овом предмету истакао је да је могућност инфаркта срца која се десила на обуци у иностранству јесте можда убрзао наступање тог инфаркта али је закључено да не произлази да је искључиво стрес који је тужилац претрпео на обуци узрок инфаркта. Стрес је састави део приватног и пословног живота сваког човека да би запослени имао право на накнаду штете коју је претрпео на раду нужно је утврдити да је био изложен стресу на раду који би и код просечно сензитивног човека изазвао оштећење здравља. Тужилац се сам пријавио на обуку која је била организована у Немачкој. Услови обуке су били редовни а ни сам тужилац није навео да је доживео неки догађај који би угрозио његов интегритет. Тужиочев смештај у соби поред Албанаца или штанда Србије преко пута штанда Албаније где су Албанци вршили провокацију на националној основи не могу да буду од значаја за одговорност тужене за претрпљени стес. Осим тога првостепени суд закључује да је тужилац био премештен у други град како би наставио обуку јер није положио тест да би наставио обуку у Хамбургу иако је његова колегиница из Србије положила тест и остала у Хамбургу. Предметни случај представља субјективни доживљај тужиоца који не може исходovati одговорност тужене и код чињенице да се тужилац није обраћао туженој писменим путем и тражио прекид и повратак са обуке. Како не постоји узрочно-последична веза између последице која је наступила код тужиоца и евентуалне одговорности тужене то је закључено да тужилац нема право на накнаду штете сходно чл. 164. и 115. Закона о раду (због привремене спречености за

рад) нити је у конкретном случају у питању професионална болест, то је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 32/13) прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Према члану 24. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је шта се сматра професионалном болести. Према члану 115. Закона о раду запослени има право на накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, и то у висини 100% просечне зараде у претходних 12 месеци пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, ако је спреченост за рад проузрокована повредом на раду или професионалном болешћу.

На основу изведених доказа правилно је другостепени суд закључио да не произлази да је стрес који је тужилац претрпео на обуци искључиви узрок инфаркта а код чињенице да стрес постоји код сваког човека и да је део приватног и пословног живота сваке особе. Да би запослени имао право на накнаду штете коју је претрпео на раду нужно је да је био изложен стресу који је директна последица повреде која се због тога претрпи (у конкретном случају дошло је до инфаркта срца и операције). Правилно је закључено да се у конкретном случају везано за болест тужиоца не може прихватити да је иста настала због професионалног оболења. Правилно је оцењено а према налазу вештака кардиолога да предметни стрес можда јесте убрзао наступање инфаркта, који се јавља у каснијим годинама, али имајући у виду да је тужилац био здрав не може се извести закључак о искључиво узрочно-последичној вези стреса и наступеле последице код тужиоца. Правилно је закључено и да привремена спреченост за рад услед инфаркта миокарда није наступила као последица професионалне болести па стога тужиоцу није могла припасти ни накнада зараде за време привремене спречености за рад у висини од 100% просечне зараде нити пак целокупно утврђено чињенично стање ствара правну основу за накнаду нематеријалне штете тужиоцу. Стога је правилно поступљено када је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен, па се наводи из ревизије тужиоца не могу прихватити као основани нити могу довести до другачије одлуке суда.

Правилна је одлука суда о трошковима поступка.

На основу изнетог, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић